

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TÜRKİYE KÜLTÜR PORTALI PROJESİ

DİL VE EDEBİYAT
TÜRKLER VE TÜRKÇE
TÜRKOLOJİ ÜZERİNE ÇALIŞAN BİLİM ADAMLARI

The logo of the Türkiye Kültür Portalı is centered behind the text. It features a circular emblem with a central figure, surrounded by the text 'Türkiye Kültür Portalı' in a stylized font.

Prof. Dr. Ahmet MERMER

EKİM - 2009
ANKARA

2.1.5. Türkoloji Üzerine Çalışan Bilim Adamları

Anahtar Kelimeler: Türkoloji, Türkçe, Türkologlar

Türkoloji ve özellikle de Türk diyalektolojisinin kurucusu olarak W. Radloff'un ismi anılabilir.

Avrupa'da Türklük biliminin başlangıç yıllarında savaş tutsakları büyük bir rol oynamıştır. Bunların başında Niğbolu Savaşında Yıldırım'a esir düşen Johann Schildtberger gelir. 1427'de ülkesine dönen Schildtberger, Almanya'ya dönünce tutsaklık yıllarını anlatan bir seyahatname yazmıştır.

Türk dilinin gramerini sistemli olarak tespit etme yolunda ilk denemeyi genç yaşında Türklere esir düşen ve Tunus'ta Türkler arasında altı yıl kalan Jesuit papazı Pietro Ferraguto yapmıştır. Ferraguto'nun *Grammatica Turca* adlı eseri 1611 tarihlidir.

1709 Poltova savaşında Ruslara esir düşen İsveçli Philipp Johann von Strahlenberg de Türklük bilimi tarihinde özel bir yer almıştır.

Geçen süre içinde Türkoloji üzerinde çalışan önemli yabancı Türkologlardan bazıları ve ülkeleri şu şekildedir:

Fransa: Quatremère, Pavet de Courteille, Amédée Jaubert, Jean Deny, Louis Bazin.

Macaristan: Ármin Vámbéry, Gábor Bálint, Ignác Kunos, Géza Kuun, Zoltán Gombocz, Gyula Németh, Lajos Ligeti, János Eckmann, Tibor Halasi-Kun, Dénis Sinor, György Hazai, A. Róna-Tas.

İtalya: Alessio Bombaci, Ettore Rossi, Luigi Bonelli.

Avusturya: Josef von Hammer, Andreas Tietze, Herbert Duda.

İngiltere: J.W. Redhouse, G.L.Lewis, Sir Gerard Clauson.

Almanya: Wilhelm Schott, Otto Böhtling, W. Bang-Kaup, Annemare von Gabain, K. Müller, Carl Brockelmann, Karl Foy, Karl Heinrich Menges, Johannes Benzing, Gerhard Doerfer.

Finlandiya: M. Aleksanteri Castren.

Danimarka: Vilhelm Thomsen, H.Paasonen, G.Ramstedt, Räsänen, Pentti Aalto.

Polonya: T.Kowalski, A. Zajackowski, W. Kotwicz, Edward Trjarski, S.Kaluzynski.

Rusya: A.N. Kononov, N.Dimitriyev, P.M. Melioranskiy, A.N. Samoyleviç, N.İ. Aşmarin, N.A. Baskakov, S.E. Malov, N.F. KAtanov, V.İ. Rassadin, S. Klyaştornıy, Ş. Şiraliyev, E.R. Tenişev,

ABD: N.Poppe, Robert Dankoff, James Kelly.

Ülkemizde de Türkolojiye pek çok bilim adamı emek ve gönül vermiştir. Aşağıda özellikle Türk dili alanında geçmişte ve bugün isim yapmış belli başlı Türkologlar sıralanmıştır. Şüphesiz isimler bunlarla sınırlı değildir.

Fuat Köprülü, Ahmet Caferoğlu, Muharrem Ergin, Zeki Velidi Togan, Reşit Rahmeti Arat, Besim Atalay, Abdülkadir İnan, Tahsin Banguoğlu, Hasan Eren, Osman Nedim Tuna, Necmettin Hacıeminoğlu, Şinasi Tekin, Zeynep Korkmaz, Talat Tekin, Mustafa Canpolat, Tuncer Gülensoy, Ahmet B. Ercilasun ve onların yetiştirdikleri onlarca bilim adamı, ki bunların içinde pek çok doçent ve profesör gibi öğretim elemanı bulunmaktadır. Bu isimler Türkolojiye bugün de hizmet etmektedirler.

Kaynak (Source):

Akar, Ali, **Türk Dili Tarihi**, Ötüken Yay., İstanbul 2006.

Caferoğlu, Ahmet, **Türk Dili Tarihi**, Enderun Kitabevi, (3. baskı), İstanbul 1984.

Demir, Nurettin, Yılmaz, Emine, **Türk Dili El Kitabı**, Grafiker Yay., Ankara 2003

Ercilasun, Ahmet B., “İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı”, **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, C. 4, s. 441-448, İstanbul 1985.

Eren, Hasan, **Türklük Bilimi Sözlüğü, Yabancı Türkologlar**, TDK Yay., Ankara 1998.

Gülensoy, Tuncer , **Türkçe El Kitabı**, Akçağ Yay., Ankara 2000.

Róna-Tas, A. , **An Introduction to Turkology**, Szeged, Studia Uralo-Altaica 33, 1991.

Tekin, Talat- Ölmez, Mehmet, **Türk Dilleri**, Simurg Yay., İstanbul 1999.

Haklar (Rights): (Telif ve kullanım hakları ile ilgili bilgiler.)		
5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca hazırlanan tüm içeriğin her türlü ortamda umuma arz yetkisi sınırsız süreyle Kültür Turizm Bakanlığına devredilmiştir. Bakanlık sonraki zamanlarda hazırlanan içerikle ilgili düzeltme, ekleme, silme veya yayından kaldırma hakkına sahiptir.		
Kaynağı Hazırlayan/Emeği Geçen	Konu Editörü	Proje Yöneticisi
Prof. Dr.Ahmet Mermer/ Yrd. Doç. Dr. Feyzi Mermer	Prof. Dr. Ahmet MERMER	Prof. Dr. H. Hale KÜNÜÇEN